

Meldpunt voor een Eerlijke Concurrentie

2018

Jaarverslag

Inhoud

Voorwoord	4
Opzet	6
Beschikbare formulieren voor burgers, ondernemingen en professionele gebruikers	7
Meldingen door professionele gebruikers	8
Aangesloten professionele gebruikers.....	8
Sectoren bij meldingen door professionele gebruikers	9
Meldingen door burgers en ondernemingen	10
Meldingen door burgers en ondernemingen (exclusief professionele gebruikers).....	10
Sectoren bij meldingen door burgers en ondernemingen.....	14
Aantal verzendingen aan diverse (inspectie)diensten	16
Feedback door de inspectiediensten	20
Voorafgaandelijke opmerkingen	20
Algemene Directie Toezicht op de Sociale Wetten (TSW) van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg	21
Inspectie van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ)	22
Centrale controledienst van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA)	23
Dienst voor Administratieve Controle (DAC) van het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV).....	24
Rijksinstituut voor Sociale Zekerheid der Zelfstandigen (RSVZ)	25
Algemene Directie Economische Inspectie van de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie.....	25
Tax Audit & Compliance Management van de FOD Financiën.....	26
Dienst Controle van het Federaal Agentschap voor de Kinderbijslag (FAMIFED)	26
Globaal overzicht financiële resultaten 2018	27
Directie van de Administratieve Geldboeten	31
De administratieve geldboete	31
Procedure.....	31
Sanctieniveaus en bedragen.....	32
Steekproef	33
Verdere evolutie	34
Versterking van het backoffice	34
Update van de formulieren voor burgers en ondernemingen	34
Softwariematige ontwikkelingen	34

Voorwoord

Goed drie jaar geleden, in oktober 2015, werd het Meldpunt voor een Eerlijke Concurrentie (MEC) opgericht. Op die korte tijd heeft het meldpunt bewezen een cruciale partner te zijn in de strijd tegen sociale fraude. Jaar na jaar werd de strijd tegen sociale fraude opgedreven met opeenvolgende recordopbrengsten als gevolg. Vorig jaar haalde het meldpunt maar liefst 8,7 miljoen euro op. Dit gaat dan zowel over geregulariseerde lonen voor werknemers als over opbrengsten en besparingen voor de overheid. Sinds de start in 2015 spreken we over niet minder dan 19 miljoen euro. Het toont aan hoezeer het MEC meebouwt aan een klimaat waarin hard werkende en innovatieve ondernemers beloond worden.

Het Meldpunt is ontstaan bij de hervorming van de sociale inspectiediensten en de Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (SIOD). Sinds deze hervorming worden alle meldingen van mogelijke fraude bij het meldpunt gecentraliseerd. Het meldpunt dispatcht vervolgens deze meldingen en kijkt toe op de opvolging ervan. Door deze consequente aanpak van elke melding, wordt de termijn van behandeling enorm ingekort. Bovendien helpt het de sociale inspectiediensten om hun databanken voortdurend te updaten en zo gericht te controleren. Het resultaat is een snellere opsporing van sociale fraude en minder last voor bonafide werkgevers en werknemers.

Deze nauwkeurige wijze van verwerking laat ook meer dan tevoren toe om nauwkeurige analyses te maken van de beschikbare data. Het meldpunt helpt de SIOD zo om nieuwe fraudefenomenen die voordien onder de radar bleven, sneller in kaart te brengen. Het geeft de sociale inspectiediensten en de beleidsmakers de kans korter op de bal te spelen en ervoor te zorgen dat we nieuwe fraudeverschijnselen efficiënt kunnen aanpakken. De verhoogde aandacht het afgelopen jaar voor louche handelszaken is daarvan een uitstekend voorbeeld. Door meer gerichte controles op deze praktijk nemen we bij bonafide ondernemers het gevoel van weerloosheid weg tegenover frauduleus gefinancierde handelszaken die naast hen de deuren openen.

Tot slot is de afgelopen jaren de actieradius van het meldpunt verder blijven groeien. In 2017 al stelden we het meldpunt (via beveiligde toegang) bijvoorbeeld open voor professionele partners, OCMW's en Steden en Gemeenten. Zij zijn onze ogen en oren. Ze staan het dichtst bij de werkgevers en werknemers en voelen bijgevolg het best aan waar mogelijke misbruiken zich bevinden. Deze instroom van informatie en de verwerking ervan door het meldpunt zijn de sleutel tot een succesvolle strijd tegen sociale fraude en sociale dumping.

Met dit jaarverslag bewijst de SIOD dat de professionaliserings- en optimaliseringsoefening die we in 2015 hebben opgestart, zijn vruchten afwerpt. Deze ingeslagen weg moeten we ook de komende jaren aanhouden. We moeten vastberaden de strijd tegen oneerlijke concurrentie blijven voeren zodat bonafide ondernemers beloond worden, werknemers loon naar werk krijgen en zij die geconfronteerd worden met tegenslag, beroep kunnen doen op een sterke sociale zekerheid. Het meldpunt heeft alvast aangetoond dat het een bondgenoot is van hen allemaal.

Philippe De Backer
Minister voor bestrijding van sociale fraude

01

Opzet

Het Meldpunt voor een Eerlijke Concurrentie (MEC) kadert in de maatregelen van goed bestuur door toe te laten dat iedereen (burger, onderneming, sociale partner, OCMW, Steden | Gemeenten) op een duidelijke en eenvoudige wijze via een centraal meldpunt aangifte van sociale fraude kan verrichten.

De ingediende meldingen worden zo snel mogelijk geanalyseerd, verrijkt en – gelet op het onderwerp – doorgestuurd

naar de bevoegde inspectiedienst(en) of arrondissementcellen. Deze cellen voeren met twee of meerdere bevoegde diensten gelijktijdig de controle uit.

Het MEC professionaliseert de versnipperde instroom van meldingen, door ze te centraliseren, te verrijken en bovendien tot een meer uniforme en meer accurate opvolging, afwikkeling en monitoring te komen.

Het MEC:

- Aanvaardt geen anonieme meldingen. De identiteit van de indiener wordt wettelijk beschermd via het Sociaal Strafwetboek (artikelen 58 en 59). Wanneer sociaal inspecteurs een controle uitvoeren op basis van een melding of aangifte, mogen zij nooit de naam van de indiener ervan bekend maken, noch vermelden dat het onderzoek plaatsvindt naar aanleiding van een melding. Deze geheimhoudingsplicht geldt eveneens voor de rechtbanken. Meldingen die naar diensten, buiten de bepalingen van het Sociaal Strafwetboek, worden doorgestuurd, zijn geanonimiseerd. Dit laatste houdt in dat de identiteit van de klager wordt verwijderd, alsook elke mogelijke referentie in het relaas van de melding.
- Is gebruiksvriendelijk en laagdrempelig. Door het gebruik van gerichte open en gesloten vragen met eenvoudig taalgebruik wordt de melder ertoe aangezet om beknopte en nuttige informatie mee te delen.
- Is veilig. Het MEC is volledig geïntegreerd binnen de Portaalsite Sociale Zekerheid en de meldingen worden via een beveiligde verbinding naar het backoffice verstuurd. De online applicatie is geen databank en bevat geen opgeslagen meldingen.
- Biedt een beveiligde toegang voor professionele gebruikers. Zowel werknemers- en werkgeversorganisaties, als OCMW's en Steden | Gemeenten kunnen hun meldingen van ernstige sociale fraude via een aparte, beveiligde toegang indienen. Dit type meldingen wordt prioritair opgevolgd.

Beschikbare formulieren voor burgers, ondernemingen en professionele gebruikers

Een update van de bestaande formulieren wordt voorzien in de eerste helft van 2019. De voornaamste verbetering is de mogelijkheid voor burgers en ondernemingen om bijlagen toe te voegen. Dit komt naast extra open en gesloten vragen om de opvolging door de sociale inspectiediensten te verbeteren.

■ Sociale dumping:

detacheringsfraude waarbij een buitenlandse onderneming de Belgische markt verstoort door haar personeel onder het in België geldende minimumloon uit te betalen en/of de arbeidsduur niet te respecteren. Daarnaast kan de buitenlandse onderneming eveneens niet in regel zijn met het vervullen van de socialezekerheidsbijdragen in België of in het land van oorsprong. Voor professionele gebruikers werd een meer diepgaand formulier sociale dumping gecreëerd, gezien hun ervaring met de materie.

■ Inbreuken loon- en arbeidswetgeving:

meldingen van werknemers tegen de (Belgische) werkgever bij onregelmatigheden inzake het niet of laattijdig uitbetalen van loon, premies, overuren en/of vakantiegeld, het verplicht presteren buiten de normale arbeidstijden om ...

■ Zwart- en sluikwerk:

meldingen met betrekking tot personen, al dan niet in het genot van een uitkering, die ofwel voor rekening van een werkgever of voor eigen rekening niet- of deels aangegeven prestaties verrichten.

■ Domiciliefraude:

meldingen inzake personen, in het genot van een uitkering, die een samenwonen met een derde of een (definitieve) verhuizing (naar het buitenland) niet aan hun uitbetalingsinstelling hebben gemeld.

■ Kinderbijslag:

meldingen inzake mogelijke inbreuken tegen de kinderbijslag, meer bepaald niet-correct aangegeven gezinssituaties.

■ Bulk-formulier:

formulier uniek voor de professionele gebruikers om meerdere meldingen gelijktijdig in te dienen, steeds met de mogelijkheid om bijlagen toe te voegen.

02

Meldingen door professionele gebruikers

Sinds 1 december 2016 beschikt het MEC over een exclusieve, beveiligde toegang voor werknemers- en werkgeversorganisaties, die met de SIOD en de sociale inspectiediensten een Plan voor Eerlijke Concurrentie (PEC) of samenwerkingsakkoord hebben afgesloten.

In een PEC verklaren de partijen zich akkoord met concrete maatregelen om de sociale fraude in de betrokken sectoren aan te pakken en de eerlijke concurrentie te bevorderen. In een samenwerkingsakkoord verbinden de sociale partners en de Belgische overheid er zich toe om de samenwerking verder te ontwikkelen en dit via een gemeenschappelijke strategie en met respect voor de wetgeving, rechtszekerheid en eerlijke concurrentie.

Deze beveiligde toegang werd op 1 juni 2017 uitgebreid naar alle OCMW's en Steden | Gemeenten. Voor de Steden en Gemeenten springen vooral de openbare aanbestedingen in het oog in de strijd tegen de sociale dumping, dit in het kader van de Wet op de Overheidsopdrachten. Voor wat betreft de OCMW's wordt vermoedelijke fraude gemeld na goedkeuring door de organen van het bewuste OCMW. De vaststellingen, vervolgingen en beslissingen inzake de toekenning of de schorsing/ terugvordering van het leefloon behoren tot de bevoegdheid van het OCMW en gebeuren niet via het MEC.

Aangesloten professionele gebruikers

Op dit ogenblik zijn 86 gebruikers bij de werknemers- en werkgeversorganisaties uit onderstaande sectoren geregistreerd:

- Bouwsector
- Elektrotechnische sector
- Transportsector
- Taxi's
- Vleesverwerkende industrie
- Verhuissector
- Groene sectoren
- Schoonmaaksector
- Bewakingssector
- Metaalsector
- Carwashes
- Begrafenisondernemingen
- Interprofessionele organisaties
- Overheidsdiensten

In het geval van de OCMW's en Steden | Gemeenten hebben deze via hun lokale en co-lokale beheerders sowieso toegang tot het beveiligd deel van het MEC op basis van hun statuut. Via hun interne raden werden bijkomend gebruikers gemandateerd, meer bepaald:

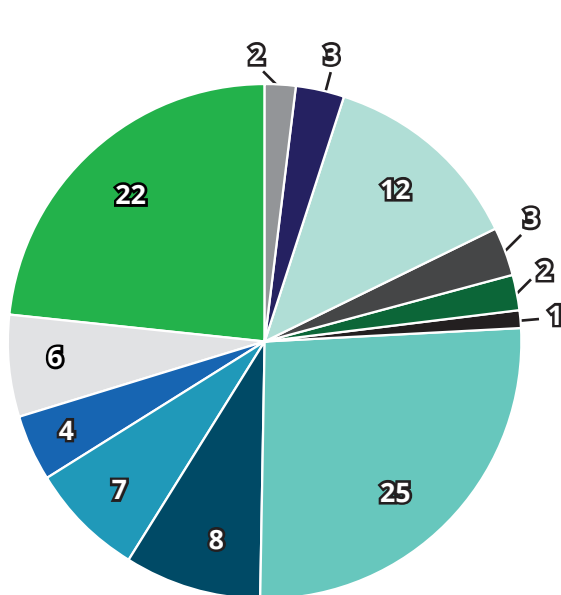
- 126 OCMW's hebben bijkomstig 261 gebruikers aangeduid
- 89 Steden | Gemeenten hebben bijkomstig 174 gebruikers aangeduid

Sectoren bij meldingen door professionele gebruikers

Meldingen door professionele gebruikers worden door het MEC prioritair behandeld en de resultaten van de controles worden geanonimiseerd en in algemene vorm tijdens de protocolvergaderingen met de partners toegelicht.

Voor de periode van 1 januari tot en met 31 december 2018 werden er via de professionele gebruikers in totaal 95 meldingen ontvangen. Een enkele melding kan uit meerdere dossiers bestaan en deze handelen in het algemeen over de zwaardere sociale fraude. De voorkomende sectoren zijn:

- Bewakingssector: 12
- Bouwsector: 3
- Carwash: 2
- Dienst Vreemdelingenzaken: 1
- Elektrotechnische sector: nihil
- Groene sectoren: nihil
- Horeca: 25
- Schoonmaaksector: 7
- Transport: 6
- Verhuissector: 22
- Vleessector: 2
- Voedingssector: 3
- Steden | Gemeenten: 4
- OCMW's: 8

- Bewakingssector
- Bouwsector
- Carwash
- Dienst Vreemdelingenzaken
- Horeca
- OCMW
- Schoonmaaksector
- Steden | Gemeenten
- Transportsector
- Verhuissector
- Vleessector
- Voedingssector
- Elektrotechnische sector (nihil)
- Groene sectoren (nihil)

03

Meldingen door burgers en ondernemingen

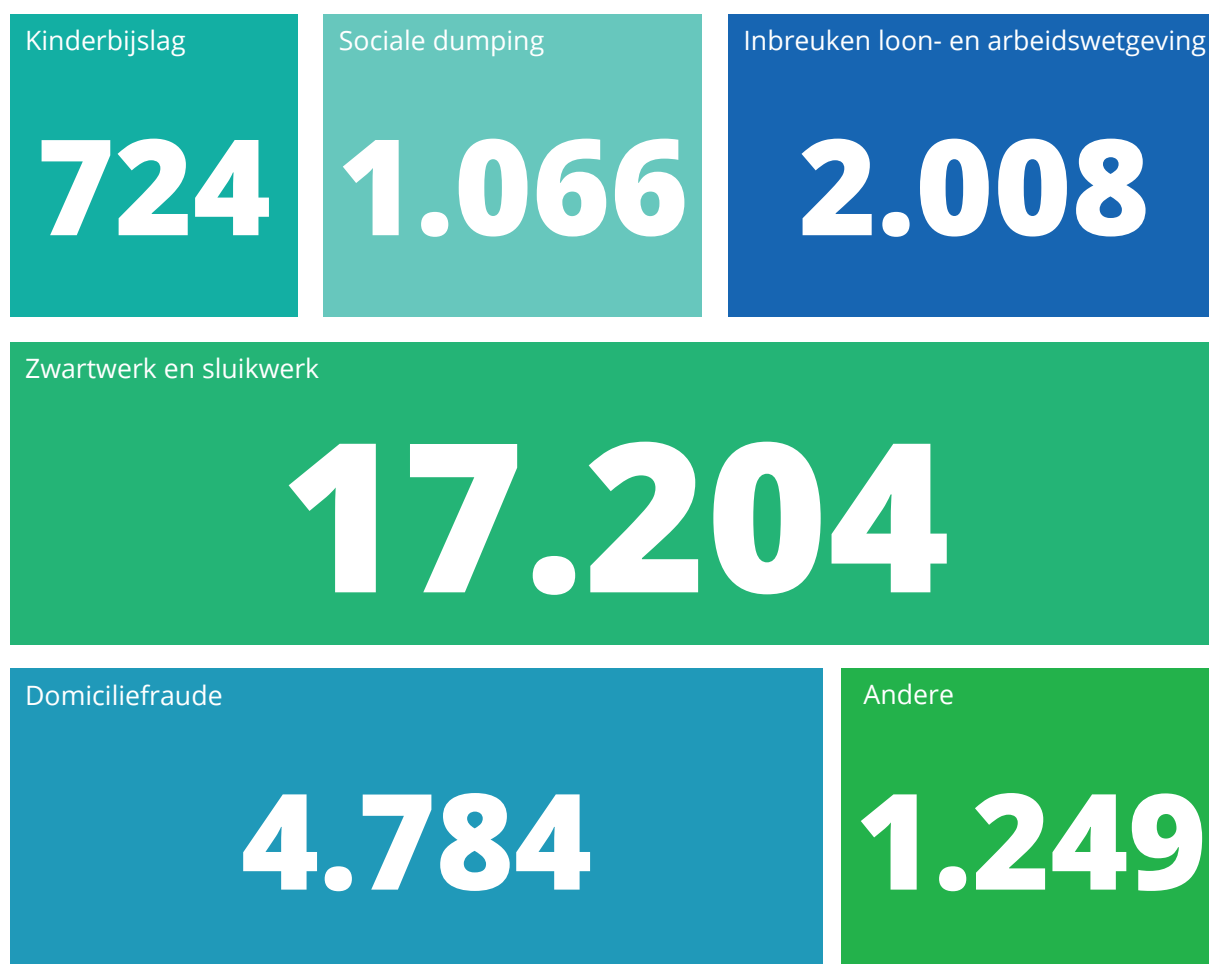
Meldingen door burgers en ondernemingen (exclusief professionele gebruikers)

Van 1 januari 2018 tot en met 31 december 2018 werden in totaal 8.337 meldingen ontvangen, waaronder:

In vergelijking met 2017 werden er 547 meldingen minder ontvangen, met het voornaamste verschil in de categorie 'sociale dumping'.

Sinds de start van het MEC op 5 oktober 2015 werden er door burgers en ondernemingen in totaal 27.035 meldingen ingediend:

Van de 8.337 meldingen, ontvangen in 2018, werden door de sociaal inspecteurs van het MEC in eerste instantie 3.424 meldingen (41,07%) niet weerhouden omwille van volgende redenen:

■ **Inopportuun (38,97%)**

Op basis van de beschikbare gegevens uit de databanken kon geen inbreuk worden vastgesteld (bv: de samenwoning of tewerkstelling was al correct aangegeven), een controle ter plaatse is technisch niet mogelijk, de inspecteur van het MEC acht een controle niet gunstig op basis van de beschikbare elementen.

■ **Onvoldoende gegevens tegenpartij (31,13%)**

Algemeen onduidelijke meldingen met een gebrek aan elementen om een dossier op te starten, bijvoorbeeld: persoon X werkt in het zwart, maar de melder vermeldt niet over welke activiteit het gaat of waar dit kan worden vastgesteld.

■ **Reeds behandeld (13,89%)**

Meldingen die op een eerder tijdstip door dezelfde of andere melder tegen dezelfde tegenpartij werden ingediend.

■ **Onvoldoende adresgegevens (11,42%)**

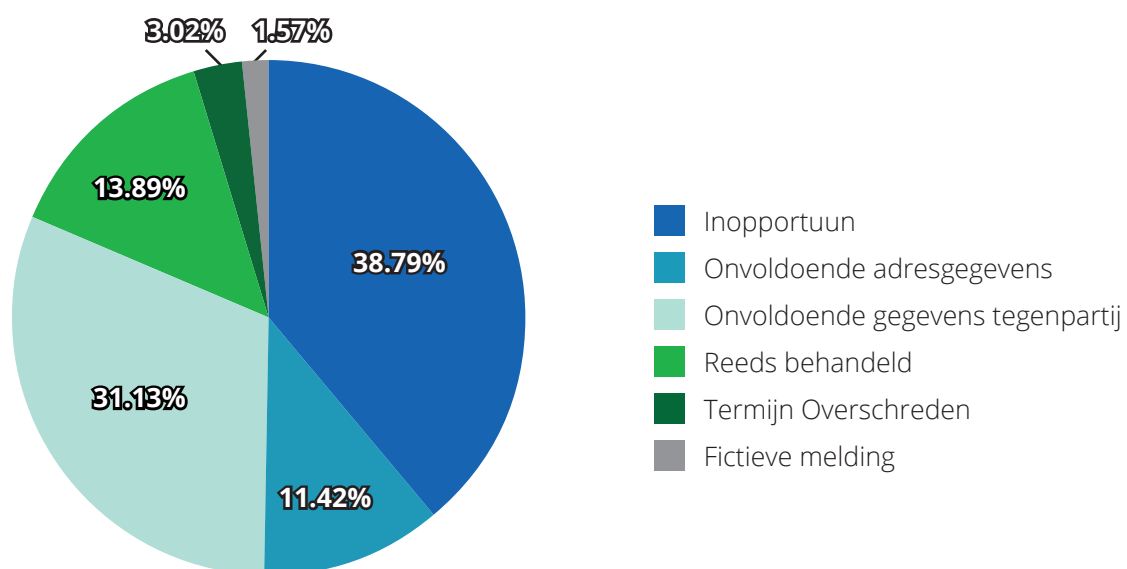
Het ontbreken van een concreet adres waar bv. de zwart- of sluikwerker kan worden vastgesteld tijdens het uitoefenen van zijn werkzaamheden.

■ **Termijn overschreden (3,02%)**

Enmalige en niet-terugkerende activiteiten, die in het verleden hebben plaatsgevonden, waardoor een vaststelling op het terrein niet langer mogelijk is.

■ **Fictieve melding (1,57%)**

Bijvoorbeeld: de identiteit van de melder blijkt fictief.

In vergelijking met de voorgaande jaren is er een toename in de categorie 'inopportuun' omwille van strengere selectiecriteria door de sociaal inspecteurs van het MEC.

Om het aantal 'reeds behandelde' meldingen (13,89%) op te vangen, zal elk formulier de vraag bevatten of de melding reeds eerder bij het MEC of andere diensten werd neergelegd. Dit past binnen een globale update van de formulieren met bijkomende vragen om de latere verwerking door de sociale inspectiediensten te verbeteren.

Sectoren bij meldingen door burgers en ondernemingen

Deze resultaten zijn gebaseerd op het totaal aantal ontvangen meldingen door burgers en ondernemingen, vóór de analyse door de sociaal inspecteurs van het MEC en bevatten aldus het geheel aan weerhouden en niet-weerhouden meldingen. Dit is indicatief, gezien de sector pas na de controle op het terrein met zekerheid kan worden bepaald.

- **Bouwsector (22,30%):**
de ondernemingen waarvan de gewone activiteiten bestaan uit de opbouw, verbouwing, afbouw, afwerking, onderhoud, herstelling of sloping van bouwwerken.
- **Carwash (0,97%):**
de uitbating van een manuele of automatische wasinrichting voor voertuigen.
- **Garagebedrijven (7,49%):**
de garageondernemingen waar al dan niet bijkomstig reparaties van koetswerk, ongeacht het materieel worden verricht.
- **Handel in voedingswaren (3,44%):**
industriële broodbakkerijen en kleinbakkerijen, kleinbanketbakkerijen, consumptiesalons bij een kleinbanketbakkerij; handel en verwerking van: vleesconserven, worsten, gezouten vlees, gerookt vlees, vleesderivaten; werkhuizen voor het uitsnijden van vlees, vetsmelterijen, darmfabrieken, sorteren en plakken inbegrepen, slachthuizen, pluimveeslachterijen ...
- **Horeca (27,79%):**
hotels, restaurants en cafés.
- **Kappers en schoonheidssalons (4,41%):**
kapperssalons voor heren, kapperssalons voor dames en gemengde salons, inrichtingen voor hand- en voetverzorging, schoonheidsinstituten, de sauna's, de fitnesscentra, de afslankcentra ...
- **Kleinhandel (8,64%):**
kleinhandel met uitzondering van handel in voedingswaren.
- **Groothandel (5,44%):**
verkoop aan andere ondernemingen.
- **Land- en tuinbouw (6,53%):**
de eigenlijke landbouwondernemingen met inbegrip van de fokkerij, de pluimveeteelt, de bijenteelt, de visteelt; het onderhouden en verzorgen van paarden, het verhuren van paardenboxen, stallingen en het onderhoud ervan, het geven van instructies in verband met paardrijden; groententeelt, fruitteelt, bloemen- en sierplantenteelt, boomkwekerijen, boswerken van allerlei aard in bossen en wouden.

■ **Schoonmaak (6,65%):**

alle activiteiten die tot finaliteit hebben schoon te maken, en waarbij geen herstellingsarbeid wordt verricht en/of stukken worden vervangen.

■ **Verhuissector (0,36%):**

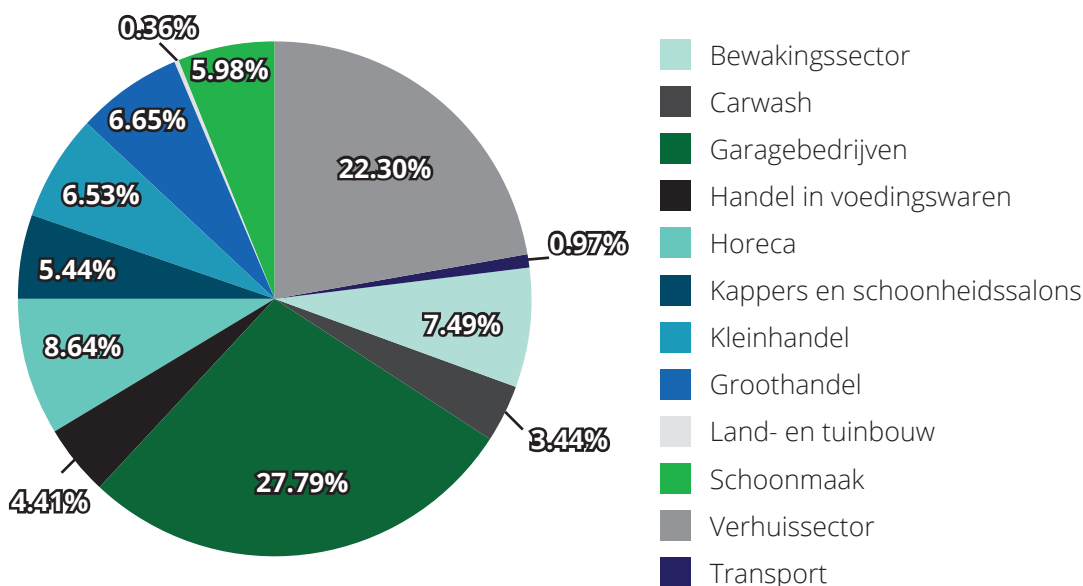
elke verplaatsing van goederen andere dan handelsgoederen die bestemd zijn of gebruikt worden voor meubilering,

inrichting of uitrusting van private of professionele ruimten.

■ **Transport (5,98%):**

de autobussen en autocars met uitzondering van stadsautobussen; de taxi's en elk ander vervoer zowel met paarden als met motorrijtuigen voor rekening van derden.

Sectoren melding burgers & ondernemingen

Om een duidelijk beeld te schetsen worden de categorieën 'andere' en 'niet van toepassing' buiten beschouwing gelaten:

■ **Andere:**

sectoren die momenteel nog niet apart worden geregistreerd. In de toekomst kan dit nog worden verfijnd (bv: wanneer bepaalde sectoren plots meer worden gemeld).

■ **Niet van toepassing:**

meldingen zonder van toepassing zijnde sector, bijvoorbeeld: domiciliefraude, fraude kinderbijslag ...

Aantal verzendingen aan de diverse (inspectie)diensten

Na analyse worden de weerhouden meldingen verrijkt aan de hand van de beschikbare databanken en vervolgens aan de bevoegde dienst(en) overgemaakt. Een verzending impliceert geen verplichting tot behandelen van het dossier; de inspectiediensten beschikken zelf over een appreciatierecht. Eenzelfde melding kan aan één of meerdere diensten worden overgemaakt.

Naast de gekende diensten, worden niet-dringende meldingen inzake zwartwerk richting de Arrondissementscellen gestuurd. De Arrondissementscellen zijn opgemaakt uit de sociale inspectiediensten, onder leiding van de arbeidsauditeur. De cel heeft als

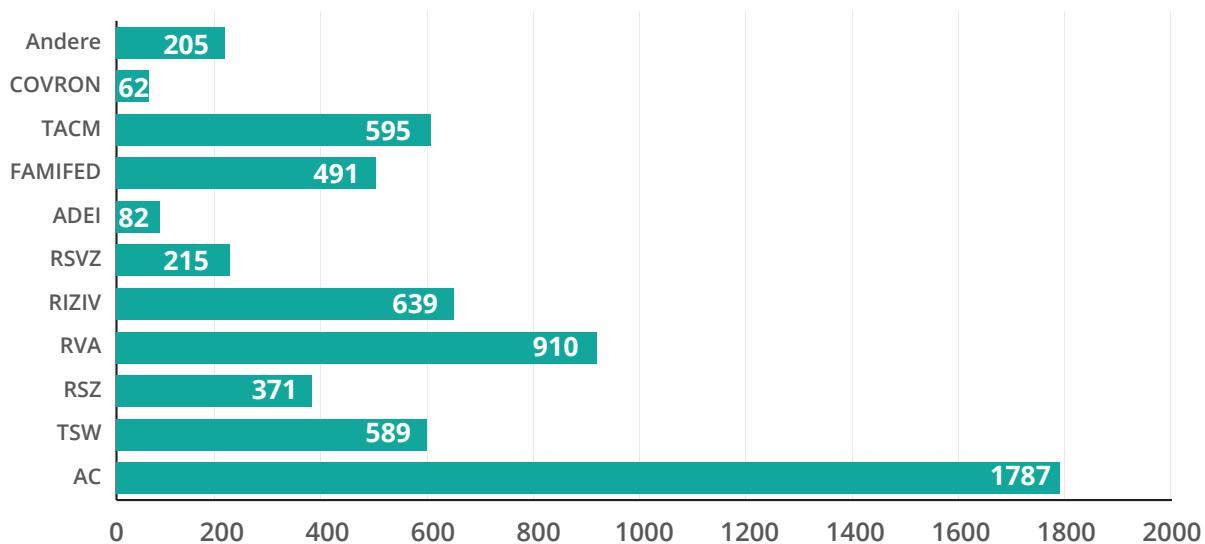
kernopdracht op lokaal niveau de controles op de naleving van de verschillende sociale wetgevingen in verband met de illegale arbeid en de sociale fraude te organiseren en te coördineren.

De meldingen met betrekking tot buitenlandse ondernemingen worden richting COVRON (Controle Vreemde Ondernemingen) gestuurd.

Het aantal doorgestuurde meldingen correspondeert niet noodzakelijk met het aantal geopende dossiers bij de ontvangende inspectiedienst, gezien deze vooraf aan een eigen analyse worden onderworpen.

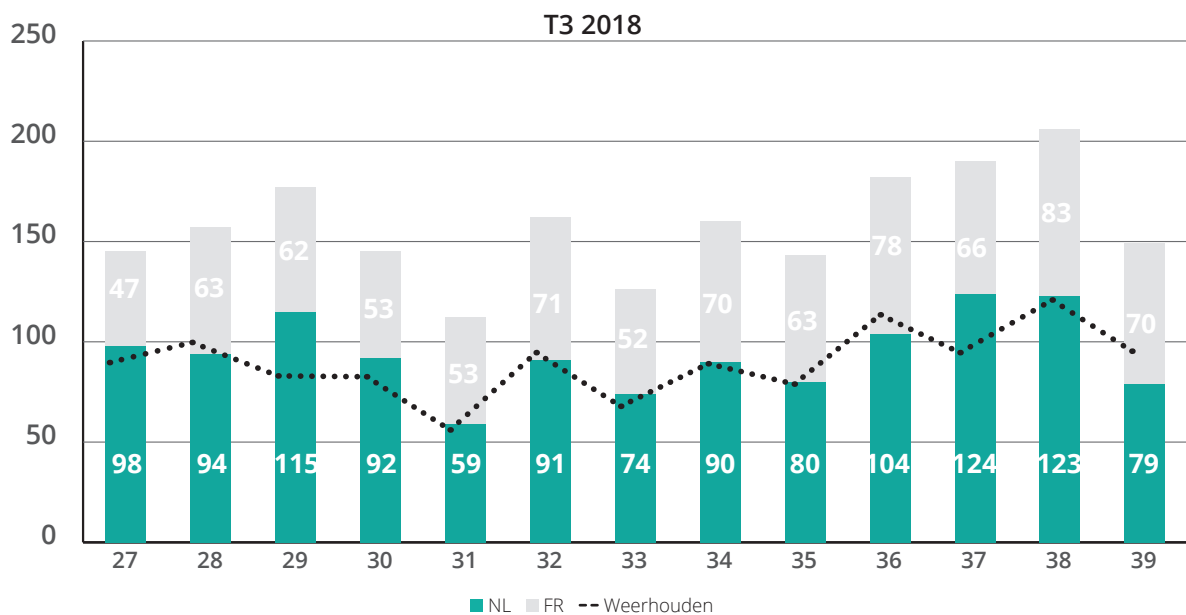
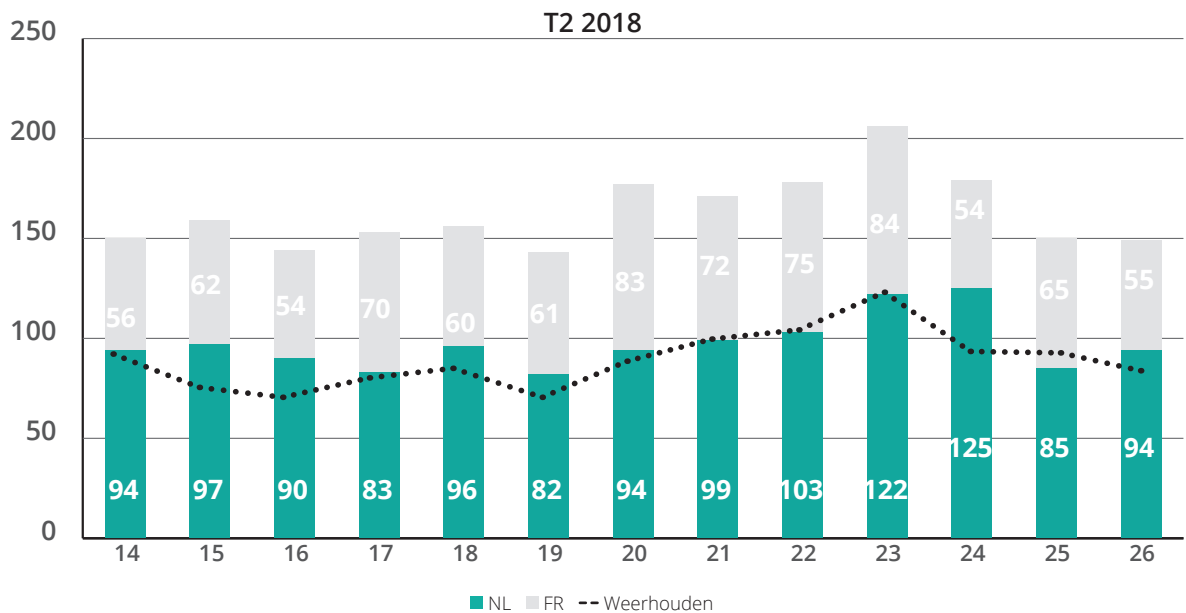
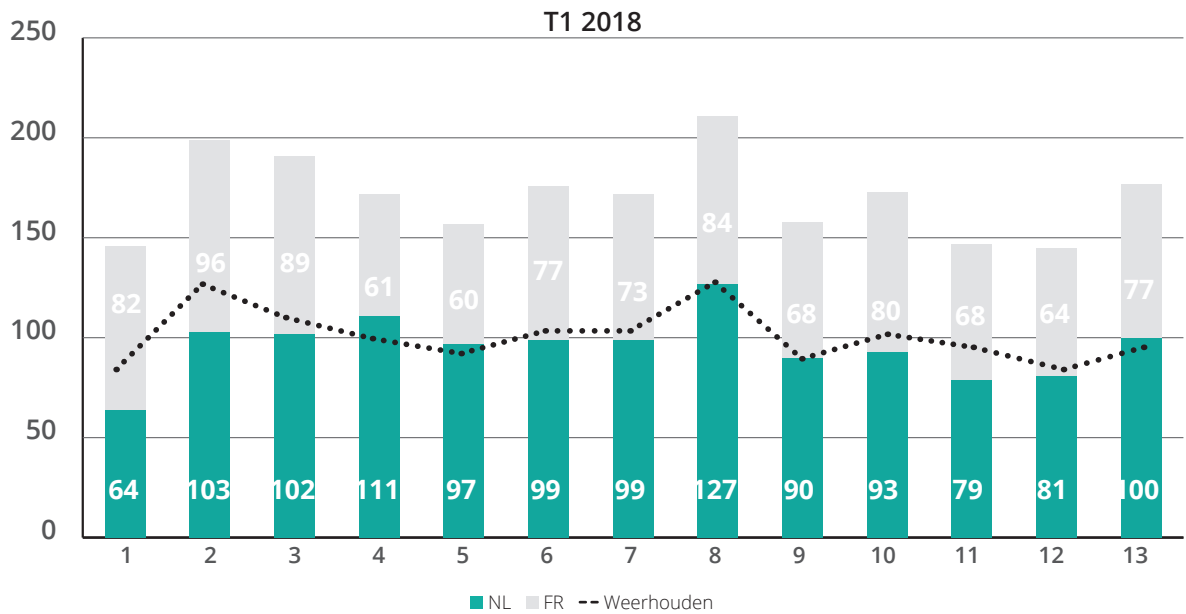
Verzendingen aan diensten

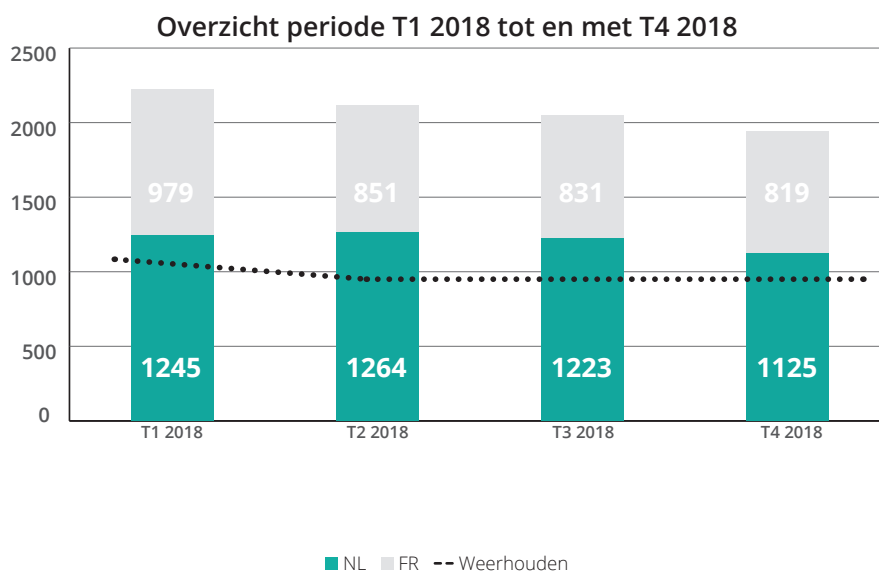
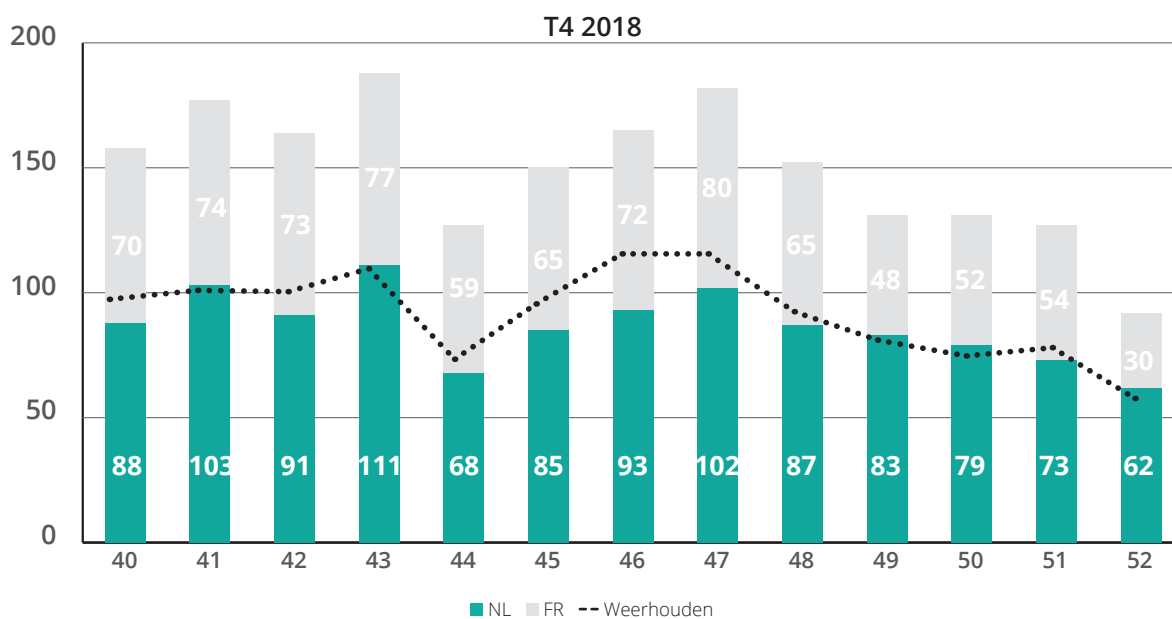

- COVRON: Controle Vreemde Ondernemingen
- TACM: Tax Audit & Compliance Management
- FAMIFED: Federaal Agentschap voor de Kinderbijslag
- ADEI: Algemene Directie Economische Inspectie
- RSVZ: Rijksdienst voor Sociale Zekerheid der Zelfstandigen

- RIZIV: Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering
- RVA: Rijksdienst Voor Arbeidsvoorziening
- RSZ: Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
- TSW: Toezicht op de Sociale Wetten
- AC: Arrondissementele Cellen

Weergave ontvangen en weerhouden meldingen per trimester

04

Feedback door de inspectiediensten

Voorafgaandelijke opmerkingen

De meerwaarde van het Meldpunt voor een Eerlijke Concurrentie, als instrument in de strijd tegen de sociale fraude, kan enkel worden afgetoetst aan de hand van de resultaten van de inspectiediensten. Het zijn de sociaal inspecteurs op het terrein, die door hun inzet onderstaande resultaten jaarlijks opnieuw mogelijk maken.

De dienst van het MEC verzendt de niet-dringende meldingen zwartwerk richting de Arrondissementscellen, die deze binnen hun gezamenlijke acties inplannen. De verbaliserende inspectiedienst creëert het dossier binnen het eigen datasysteem. Om de werklast tussen de betrokken inspectiediensten te verdelen, wordt een rotatiesysteem toegepast waarbij de rol van coördinerende dienst per semester wordt toegepast. Dit heeft als gevolg dat er per jaargang één dienst niet als coördinator heeft opgetreden en aldus minder meldingen registreert.

Dringende meldingen, meldingen door professionele gebruikers of meldingen met betrekking tot een specifieke materie worden rechtstreeks naar de bevoegde dienst(en) doorgestuurd.

Dit alles kan resulteren in een afwijking tussen de ontvangen en geopende dossiers en fluctuaties in de resultaten.

Het jaarlijks afbakenen van de resultaten kan een vertekend beeld geven, daarom werd eveneens gekozen voor een weergave van de resultaten sinds de start van het MEC. Daaruit blijkt duidelijk dat de resultaten hoger liggen dan de optelsom uit de vorige jaarverslagen.

Algemene Directie Toezicht op de Sociale Wetten (TSW) van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg

In 2018 heeft het Toezicht op de Sociale Wetten bijkomend 770 meldingen geopend en 819 afgewerkt. Dit heeft geresulteerd in:

- € 5.325.340: 731 loonregularisaties voor 4.581 werknemers:
  - Hiervan werden 137 regularisaties ten bedrage van € 2.836.205 aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid overgemaakt voor het heffen van socialezekerheidsbijdragen
  - 246 Pro-Justitia's opgesteld via dewelke € 176.649 aan verschuldigde lonen werd gevorderd
  - 245 waarschuwingen
  - Voor wat betreft de jaarlijkse vakantie werden 20 regularisaties voor 64 werknemers uitgevoerd: € 23.443

Inspectie van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ)

De inspectiedienst van de RSZ heeft voor deze periode bijkomstig 307 dossiers geopend.

In 2018 werden 193 dossiers afgerond, wat resulteerde in:

- 9 waarschuwingen
- 21 Pro-Justitia's
- 3 Pro-Justitia's en strafrapporten opgesteld in samenwerking met andere diensten
- € 2.036.102 aan geregulariseerde socialezekerheidsbijdragen
  - o **Belangrijke opmerking:** door een wijziging van registratie van de financiële resultaten worden in 2018 de te regulariseren sociale bijdragen vermeld. Dit in tegenstelling tot de voorgaande jaren waarbij de te onderwerpen brutolonen werden opgegeven.

Aan 227 meldingen kon geen gevolg worden gegeven, wegens:

- Geen vaststellingen (bv: zaak of werkplaats gesloten ...) (152)
- Inopportuun (bv: laattijdige ontvangst, onvoldoende informatie ...) (4)
- Niet bevoegd (2)
- Nazicht van een Europese zelfstandige (7)
- Transfer naar een andere sociale inspectiedienst/regio (38)
- Reeds vaststellingen in een ander onderzoek (8)
- Geen vaststelling na consultatie databanken, verhoor ... (16)

Centrale controledienst van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA)

De centrale controledienst van de RVA heeft in 2018 in totaal 941 meldingen ontvangen.

Deze werden aan een administratief vooronderzoek onderworpen, met het volgende resultaat:

- 66 meldingen die reeds eerder via het MEC of andere kanalen werden ontvangen
- 295 meldingen werden zonder gevolg afgesloten (bv: het dossier was in regel, er waren geen gevolgen voor de werkloosheidsuitkeringen ...).
- 87 meldingen werden door de RVA zonder gevolg afgesloten, maar wel aan een andere bevoegde dienst voor verder onderzoek overgemaakt.
- 493 meldingen werden voor onderzoek naar de diverse werkloosheidsbureaus doorgestuurd.

Van de 493 meldingen, die naar de werkloosheidsbureaus werden verzonden, zijn er 199 zonder gevolgen afgesloten, 7 doorgestuurd naar een andere bevoegde dienst in verband met gerelateerde inbreuken en 218 nog steeds in onderzoek.

Er werden 69 meldingen met gevolg afgesloten:

- 10 Pro-Justitia's
- 16 Processen-Verbaal van waarschuwing
- 287 weken schorsing waarbij de gerechtigde werd uitgesloten van de werkloosheidsuitkering
- € 187.214,09 aan teruggevorderde werkloosheidsuitkeringen

Dit bedrag ligt lager dan de voorgaande jaren omwille van het lager aantal ontvangen en verwerkte meldingen dit jaar.

Momenteel is het voor het MEC onmogelijk om zelf de databanken van de RVA te raadplegen en zodoende de meldingen te verifiëren. Bij vermoedens van inbreuken tegen de werkloosheidsreglementering worden deze aan de RVA overgemaakt, die dan zelf het vooronderzoek afrondt. Dit verklaart het hoge aantal meldingen zonder gevolg.

Dienst voor Administratieve Controle (DAC) van het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV)

In de categorie 'niet-toegelaten activiteit' (zwart- en sluiwerk) heeft de DAC 400 meldingen ontvangen, waarvan 178 niet-ontvankelijk werden beschouwd:

- 121 wegens geen impact op de ziekte- en invaliditeitsverzekering
- 34 wegens onvoldoende elementen om een onderzoek op te starten
- 23 wegens andere redenen

Er werden 151 meldingen niet-toegelaten activiteit onvankelijk verklaard:

- 47 zonder gevolg
- 1 waarschuwing
- 12 e-PV's
- 91 nog lopend

71 meldingen zijn nog in analyse.

Voor wat betreft 'domiciliefraude' werden 328 meldingen ontvangen, waarvan 107 als onontvankelijk werden genoteerd:

- 56 wegens geen impact op de ziekte- en invaliditeitsverzekering
- 12 wegens correct officieel adres
- 9 wegens negatief politieverslag
- 9 wegens onvoldoende elementen
- 21 wegens andere redenen

Er werden 2 meldingen onvankelijk verklaard, wat resulteerde in:

- 1 terugvordering
- 1 zonder gevolg

Belangrijk te noteren, is dat 219 meldingen nog in analyse of afwachting van het politieverslag zijn.

De globale financiële resultaten zijn:

- Niet-toegelaten activiteit: € 118.457,79 aan teruggevorderde ZIV-uitkeringen – 73 dagen sancties
- Domiciliefraude: € 16.007,72 – geen data over administratieve sancties

Tot op heden beschikt het backoffice van het MEC niet over toegang tot de databanken van het RIZIV, waardoor meldingen met een notie van ziekte-uitkeringen zonder verificatie aan de controledienst van het RIZIV worden overgemaakt. Dit verklaart het hoge aantal onontvankelijke meldingen.

Rijksinstituut voor Sociale Zekerheid der Zelfstandigen (RSVZ)

Met de oprichting van de nieuwe directie ECL (Eerlijke Concurrentie/Concurrence Loyale) en de algemene versterking van de controledienst werd de achterstand in 2018 weggewerkt. Er werden bijkomend 248 meldingen ontvangen.

Dit resulteert in een hoog aantal beslissingen ten aanzien van de ontvangen meldingen. Er werden 708 dossiers verwerkt en hiervan werden er 632 zonder gevolg afgesloten:

- De tegenpartij was reeds bij een sociaal verzekeringsfonds aangesloten (98)
- Het betreft een ander type fraude (7)
- Artiesten (2)
- Dubbele registraties (7)
- De tegenpartij kan niet worden geïdentificeerd (21)
- Het RSVZ is niet bevoegd en de

melding werd aan een andere dienst overgemaakt (19)

- Er is een gebrek aan bewijs om de activiteit sociologisch en fiscaal vast te stellen (476)
- Andere redenen (2)

76 meldingen werden met gevolg afgesloten wat overeenkomt met:

- € 263.826,03 te innen sociale bijdragen in de regeling voor de zelfstandigen. De administratieve geldboeten wegens laattijdige aansluiting kunnen op dit moment nog niet apart worden weergegeven.

Algemene Directie Economische Inspectie (ADEI) van de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

De ADEI heeft voor deze periode 76 meldingen via het MEC ontvangen:

- 15 meldingen werden zonder gevolg afgesloten
- 61 meldingen resulteerden in een onderzoek

Bij 7 van deze dossiers was het resultaat:

- 4 Pro-Justitia's
- 4 waarschuwingen ¹

De ADEI beschikt niet over financiële resultaten.

¹ Eén dossier resulteerde in een PJ én een waarschuwing.

Tax Audit & Compliance Management (TACM) van de FOD Financiën

(Cijfers van 5/10/2015 tot en met 31/12/2018)

Gelet op de eigenheid van het verwerken van fiscale dossiers en het aanpassen van hun interne opvolging heeft de dienst TACM een geactualiseerd overzicht gegeven sinds de start van het MEC op 5 oktober 2015.

In totaal werden 2.154 meldingen ontvangen, waarvan 1.325 zonder gevolg werden geklasseerd, 268 nog steeds in analyse zijn en 561 dossiers werden geopend.

Van deze 561 geopende dossiers werden er reeds 103 afgesloten. Dit heeft geresulteerd in:

- Directe belastingen: € 397.148,41
(belastbare basis: € 1.010.621,20)
- BTW: € 178.852,71
(belastbare basis: € 365.680,56)

Gelet op het hoge aantal dossiers dat zonder gevolg werd geklasseerd, zal er tussen het MEC en de FOD Financiën worden overlegd om de doorstroom te optimaliseren.

Dienst Controle van het Federaal Agentschap voor de Kinderbijslag (FAMIFED)

Omwille van de regionalisering van de kinderbijslag, ten gevolge van de zesde staatshervorming, kon de controledienst slechts beperkte feedback aanleveren.

De diverse regio's samen hebben 169 meldingen ontvangen:

- 140 zonder gevolg (persoon niet gekend, of onmogelijk kinderbijslagdossier te identificeren)
- 18 met gevolg, maar zonder financiële impact
- 11 met gevolg, maar geen financiële resultaten beschikbaar

Globaal overzicht financiële resultaten 2018

Bepaalde onderzoeken hebben een langere doorlooptijd waardoor het niet mogelijk is binnen de grenzen van een jaarverslag een correct beeld te vormen. Omwille hiervan volgen eveneens de resultaten sinds de start van het MEC op 5 oktober 2015 tot en met 31 december 2018.

Overzicht financiële resultaten 2018:

- 293 Pro-Justitia's en 275 waarschuwingen
- € 5.325.340 aan loonregularisaties, waarvan € 2.836.205 aan de RSZ werd overgemaakt voor het heffen van socialezekerheidsbijdragen (TSW)
- € 176.649 aan verschuldigde lonen gevorderd via Pro-Justitia (TSW)
- € 23.443 aan regularisaties jaarlijks vakantiegeld (TSW)
- € 2.036.102 aan geregulariseerde socialezekerheidsbijdragen (RSZ)
- € 187.214,09 aan teruggevorderde werkloosheidsuitkeringen (RVA)
- 287 weken schorsing van de werkloosheidsuitkeringen (RVA)
- € 134.465,51 aan teruggevorderde ziekte- en invaliditeitsuitkeringen (RIZIV) waarvan € 118.457,79 in de sector 'niet-toegelaten activiteit' en € 16.007,72 in de sector 'domiciliefraude'
- 73 dagen schorsing van de ziekte- en invaliditeitsuitkeringen (RIZIV)
- € 263.826,03 aan te innen socialezekerheidsbijdragen en administratieve geldboeten in de regeling voor zelfstandigen (RSVZ)
- Fiscaal:
  - Directe belastingen: € 397.148,41 (belastbare basis: € 1.010.621,20) en
  - BTW: € 178.852,71 (belastbare basis: € 365.680,56) (FOD Financiën)

Financiële resultaten sinds de start van het Meldpunt op 5 oktober 2015 tot en met 31 december 2018

- € 11.926.712 aan loonregularisaties (TSW), waarvan € 5.573.484 aan de RSZ werd overgemaakt voor het innen van socialezekerheidsbijdragen.
- € 329.522 aan verschuldigde lonen gevorderd via Pro-Justitia (TSW)
- € 2.259.603 aan geregulariseerde brutolonen waarop socialezekerheidsbijdragen moeten worden verrekend en € 2.036.102 aan te regulariseren socialezekerheidsbijdragen (RSZ + voormalige Sociale Inspectie)²
- € 61.589,33 aan regularisaties jaarlijks vakantiegeld (TSW + voormalige Sociale Inspectie).
- € 312.967,45 aan te innen socialezekerheidsbijdragen en administratieve geldboeten in de regeling voor zelfstandigen (RSVZ)
- € 2.844.186,63 aan teruggevorderde werkloosheidsuitkeringen (RVA)
- 3.206 weken schorsing van de werkloosheidsuitkeringen (RVA)
- € 963.985,11 aan teruggevorderde ziekte- en invaliditeitsuitkeringen (RIZIV) waarvan € 542.567,13 in de sector 'niet-toegelaten activiteit' en € 421.417,98 in de sector 'domiciliefraude'.
- 1.797 dagen schorsing van de ziekte- en invaliditeitsuitkeringen (RIZIV)
- € 68.623,24 aan onterecht verstrekte kinderbijslag (FAMIFED)
- Fiscaal:
Directe belastingen: € 397.148,41 (belastbare basis: € 1.010.621,20) en
BTW: € 178.852,71 (belastbare basis: € 365.680,56) (FOD Financiën)

² Onderscheid: zie onderdeel Inspectie van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ).

Voornaamste vaststellingen bij inbreuken loon- en arbeidswetgeving en jaarlijkse vakantie

Dit formulier werd gecreëerd als mogelijkheid voor de werknemer om melding te maken van mogelijke inbreuken door de werkgever. Het gebruik van het formulier blijft hoog en dit geeft aan dat de burger, als werknemer, vaker het MEC gebruikt voor een melding van mogelijke inbreuken door de werkgever.

Er werd een indicatieve selectie gemaakt van de voornaamste inbreuken bij Toezicht op de Sociale Wetten en RSZ, waarbij de sociaal inspecteur een waarschuwing kan geven, overgaan tot (loon)regularisatie en/ of het opstellen van een Pro-Justitia. Elk van deze mogelijke gevolgen kan op één of meerdere werknemers van toepassing zijn. Onderstaande lijst met inbreuken en de verklarende voorbeelden zijn niet exhaustief:

- Bescherming loon: bv. het verrichten van verboden inhoudingen op het loon, verboden inhoudingen op fooien, geen melding maken van de inlichtingen die de loonafrekening moet bevatten, geen bewijs van de onderhandse betaling van het loon ...
- Arbeidsduur: bv. werk doen of laten verrichten boven de maximale dagelijkse of wekelijkse duur, verboden zondagsarbeid of arbeid op een feestdag, geen inhaalrust toekennen, niet toekennen van (facultatief) moederschapsverlof/vaderschapsverlof/loopbaanonderbreking ...
- Cao's/paritaire comités: bv. het niet (volledig) betalen van de eindejaarspremie, ecocheques, gewaarborgd minimumloon ...
- Jaarlijkse vakantie: bv. het niet uitbetalen van het enkel vakantiegeld bij bedienden.
- Arbeidsongevallen: bv. geen arbeidsongevallenverzekering, niet storten van bijdragen en premies aan het Fonds voor Arbeidsongevallen, geen aangifte doen van een arbeidsongeval ...

	Waarschuwing	Regularisatie	Pro-Justitia
Bescherming loon	46	84	22
Arbeidsduur	12	32	7
CAO/Paritair Comité en NAR³	14	173	17
Jaarlijkse vakantie	1	20	2
Arbeidsongevallen	0	0	1

³ Nationale Arbeidsraad: stelt ook CAO's op waarvan de naleving door TSW wordt gecontroleerd of afgedwongen.

Voornaamste vaststellingen bij inbreuken zwartwerk

Dit overzicht vermeldt de vaakst voorkomende inbreuken bij dossiers 'zwartwerk', met uitzondering van 'sluikwerk', op basis van een melding via het MEC. De gegevens werden verzameld bij het Toezicht op de Sociale Wetten, de Sociale Inspectie en de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid. Voor betrokken uitkeringsgerechtigden wordt verwezen naar de feedback door de inspectiediensten, delen RVA en RIZIV, waar het aantal Pro-Justitia's en weken schorsing wordt weergegeven.

De sociaal inspecteur kan hiervoor een waarschuwing geven, een (loon)regularisatie voorstellen en/of een Pro-Justitia opstellen en dit voor één of meerdere werknemers. Onderstaande, indicatieve lijst met inbreuken en de verklarende voorbeelden zijn niet exhaustief:

- Sociale documenten/DIMONA: bv. geen of foutieve DIMONA-aangifte bij indienst- of uitdiensttreding, het niet bewaren/juist opmaken/opstellen/ter beschikking stellen van de inspectie van sociale documenten (personeelsregister, arbeidsovereenkomst, individuele rekening, ...) ...
- Deeltijdse arbeid: bv. geen afschrift of uittreksel van de deeltijdse arbeidsovereenkomst, niet bekendmaken of bewaren van variabel deeltijds werkrooster of afwijkingsdocument ...
- Vreemde arbeidskrachten: bv. vreemdelingen zonder verblijfs- of arbeidsvergunning en/of arbeidskaart, overschrijden van de duur van de arbeidsvergunning of –kaart, inbreuken buitenlandse werknemers, buitenlandse zelfstandige en onwettelijk verblijf ...
- LIMOSA: geen of onjuiste Limosa-aangifte van een gedetacheerde werknemer/stagiair/zelfstandige, geen of onjuiste Limosa-aangifte door een eindgebruiker of opdrachtgever van een gedetacheerde werknemer ...

	Waarschuwing	Regularisatie	Pro-Justitia
Sociale documenten/DIMONA	39	77	107
Deeltijdse arbeid	38	13	40
Vreemde arbeidskrachten	1	1	10
LIMOSA	2	0	3

05

Directie van de Administratieve Geldboeten

De administratieve geldboete⁴

In het Sociaal Strafwetboek worden de sociale inbreuken in vier niveaus ondergebracht, telkens met corresponderende strafrechtelijke of administratieve gevolgen.

Een administratieve geldboete wordt in principe aan de werkgever (vennootschap, zelfstandige ...) opgelegd. In bepaalde gevallen, zoals bij het verhinderen van toezicht of bij inbreuken door sociaal verzekerden, kan ook aan andere personen dan de werkgever een administratieve boete worden toegekend.

Procedure

Wanneer een sociaal inspecteur beslist een Proces-verbaal op te stellen, maakt hij dit eveneens aan de bevoegde arbeidsauditeur over. De arbeidsauditeur kan beslissen om gerechtelijk te vervolgen, waarop de zaak bij de rechtbank aanhangig wordt gemaakt.

Beslist de arbeidsauditeur echter om niet gerechtelijk te vervolgen, dan wordt het dossier aan de Directie van de Administratieve Geldboeten overgemaakt. Een administratieve geldboete en een strafrechtelijke geldboete kunnen niet tegelijk voor dezelfde inbreuk worden opgelegd.

De Directie biedt de betrokken werkgever de gelegenheid om zijn verweermiddelen in te dienen.

In het geval dat de Directie van de Administratieve Geldboeten de inbreuk bewezen acht, wordt een administratieve geldboete opgelegd. Zo niet, wordt de inbreuk zonder gevolg gelaten. De werkgever wordt respectievelijk via aangetekende of gewone brief op de hoogte gebracht. Hij kan via de arbeidsrechtbank in beroep gaan tegen deze beslissing.

In principe dient de administratieve geldboete te worden betaald binnen een termijn van 3 maanden na de kennisgeving ervan. Bij betalingsmoeilijkheden kan dit via een afbetalingsplan worden gespreid over een periode van maximaal 1 jaar.

De RVA en het RIZIV passen hun eigen administratieve sancties toe (bv. schorsing van de uitkeringen).

⁴ <http://www.werk.belgie.be/defaultTab.aspx?id=4704>
<https://www.siod.belgie.be/nl/sociale-fraude/sancties>

Sanctieniveaus en bedragen

Niet-exhaustieve lijst met voorbeelden van inbreuken per sanctieniveau:

Sanctieniveau 1	Niet toekennen betaald educatief verlof, niet opnemen bepaalde elementen in het arbeidsreglement, verstrekken van onjuiste gegevens inzake het tijdskrediet en loopbaanonderbreking ...
Sanctieniveau 2	Niet of te laat uitbetalen van verschuldigd loon, niet uitreiken van maaltijdcheques, niet naleven verplichtingen mechanisme van de hoofdelijke aansprakelijkheid ...
Sanctieniveau 3	Niet bekendmaken van uurroosters van deeltijdse werknemers, niet aangaan van een arbeidsongevallenverzekering, niet registreren van arbeidsprestaties in kader van flexi jobs, niet opmaken van de individuele rekening ...
Sanctieniveau 4	Geen of laattijdige DIMONA-aangifte, tewerkstelling van illegalen, verhinderen van toezicht, mensenhandel ...

Het bedrag van de strafrechtelijke en administratieve geldboeten na de toepassing van de opdecimen⁵:

Sanctieniveau	Strafrechtelijke geldboete of gevangenisstraf	Administratieve geldboete
Sanctieniveau 1	-	van € 80 tot € 800
Sanctieniveau 2	Van € 400 tot € 4.000	van € 200 tot € 2.000
Sanctieniveau 3	van € 800 tot € 8.000	van € 400 tot € 4.000
Sanctieniveau 4	van € 4.800 tot € 48.000 hetzij een gevangenisstraf van 6 maanden tot 3 jaar	van € 2.400 tot € 24.000

Bij bepaalde inbreuken (bv. het niet indienen van de DIMONA-aangifte, tewerkstelling van illegalen, deeltijdse arbeid ...) wordt de geldboete vermenigvuldigd met het aantal werknemers (begrensd tot maximaal 100) waarop de inbreuk betrekking heeft.

Er kunnen verzachtende omstandigheden worden ingeroepen, waarbij een geldboete onder het minimumbedrag kan worden opgelegd, zij het nooit lager dan 40% van dit minimumbedrag. In bepaalde omstandigheden kan ook uitstel worden verleend of, in het geval van herhaling binnen het jaar, een verdubbeling van de straf.

⁵ Programmawet van 25/12/2016 (B.S. 29/12/2016); aanpassing opdecimen tot 70 in plaats van 50. Hierdoor dient men de geldboeten met ingang van 01/01/2017 te vermenigvuldigen met 8 in plaats van 6.

Steekproef

Voor het bepalen van de steekproef werden de ePV-nummers opgevraagd, sinds de start van het MEC in oktober 2015 tot 31 december 2018. TSW leverde een lijst met ePV's op naar aanleiding van meldingen MEC. De RSZ en het RSVZ konden geen gegevens aanleveren en het RIZIV en de RVA passen hun eigen administratieve sancties toe (bv: dagen/weken schorsing van de uitkeringen).

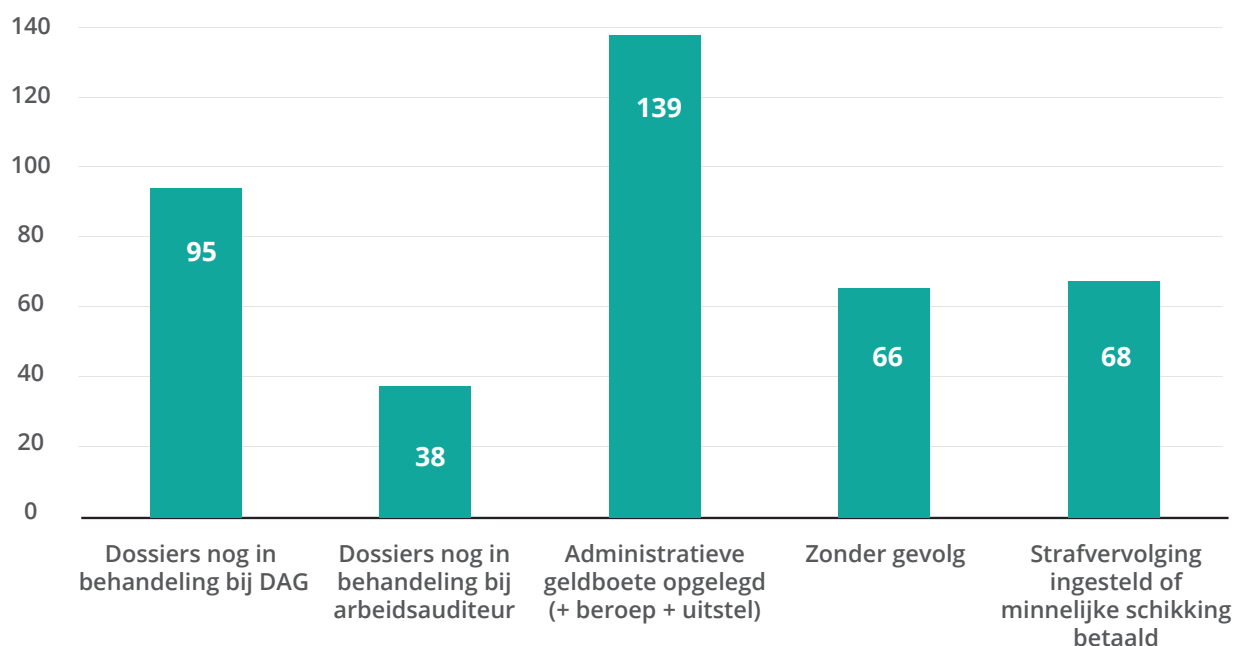
Een Pro-Justitia wordt opgesteld wanneer er geen andere mogelijkheden zijn het dossier in regel te brengen, zoals bijvoorbeeld een regularisatie, waarschuwing ... In het geval van meerdere inbreuken tegen eenzelfde werkgever wordt dit door de DAG tot één dossier herleid.

De lijst met 809 ePV's (TSW) resulteerde in 406 dossiers:

- 95 dossiers zijn nog in behandeling
- 38 dossiers zijn nog in behandeling bij de Arbeidsauditeur
- 66 dossiers zonder gevolg afgesloten
- 68 dossiers waarbij een strafrechtelijke vervolging werd ingesteld of een minnelijke schikking betaald
- 139 dossiers waarbij een administratieve boete werd opgelegd

In de 139 gevallen waarbij een administratieve boete werd opgelegd, resulteerde dit in een totaal van € 242.254 aan administratieve geldboeten.

Gevolgen dossiers DAG

06

Verdere evolutie

Versterking van het backoffice

Het backoffice van het MEC werd door twee extra sociaal inspecteurs versterkt, waardoor het totaal momenteel op vier inspecteurs komt te staan.

Hoewel deze inspecteurs een ruime bevoegdheid genieten en toegang hebben tot de applicatie Dolsis, ontbreekt het momenteel nog steeds aan een sociaal inspecteur van de RVA en/of het RIZIV. Hierdoor is het vooralsnog niet mogelijk om sluitend te verifiëren of een tegenpartij al dan

niet in het genot is van een werkloosheid- of ziekte-uitkering. Dit type meldingen wordt naar de RVA, respectievelijk het RIZIV, doorgestuurd. Dit zorgt voor een grote uitval wegens onontvankelijkheid en een bijkomende administratieve last bij deze controlediensten. De komst van een sociaal inspecteur uit de RVA en/of het RIZIV kan de kwaliteit van de doorgestuurde meldingen met betrekking tot uitkeringsfraude verder optimaliseren.

Update van de formulieren voor burgers en ondernemingen

In het eerste semester van 2019 wordt in een update van de meldingsformulieren voor burgers en ondernemingen voorzien. De voornaamste aanpassing is de mogelijkheid

om bijlagen toe te voegen. Daarnaast komen er op bepaalde formulieren extra vragen om de latere verwerking door het MEC en de sociale inspectiediensten te verbeteren.

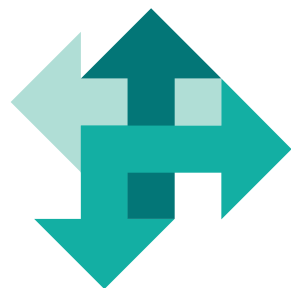
Softwarematige ontwikkelingen

Wegens budgettaire beperkingen staat de ontwikkeling van het back-end managementsysteem van het MEC al geruime tijd on hold. Er werd geopteerd het bestaande budget ten voordele van de bestaande gebruikers aan te wenden (burgers, ondernemingen, professionele gebruikers).

Op federaal niveau voorziet het project '9 Werven' in een evolutie naar een meer efficiënte samenwerking en communicatie tussen de inspectiediensten.

Binnen de SIOD werd besloten de verdere ontwikkeling van het back-end systeem aan dit project te koppelen, teneinde de verdere opvolging van de meldingen te verbeteren.

Meldpunt voor een Eerlijke Concurrentie

2018

Jaarverslag